

Bałtyk – rybak

NUMER INWENTARZA:

NMM/SM/4056

TYTUŁ:

Bałtyk – rybak

AUTOR:

Wojciech Weiss (1875–1950)

CZAS POWSTANIA:

1940 r.

WYSOKOŚĆ:

21,8 cm

SZEROKOŚĆ:

35,8 cm

WŁAŚCICIEL:

Narodowe Muzeum Morskie w Gdańsku

SŁOWA KLUCZOWE:

grafika, drzeworyt, marynistyka, Bałtyk, pejzaż, morze, łódź, rybak, statek;

MIEJSCE POWSTANIA:

Kraków

MIEJSCE POZYSKANIA:

Kraków

MATERIAŁ:

papier

TECHNIKA:

drzeworyt

DZIAŁ:

Sztuki Marynistycznej

LOKALIZACJA:

wystawa

OPIS:

Sygnatura: p.d. poniżej krawędzi odcisku, ołówkiem: „WWeiss”. W 1940 r. Wojciech Weiss wykonał w swojej krakowskiej pracowni trzy drzeworyty o tematyce marynistycznej: „Bałtyk – rybak”, „Bałtyk, powrót z połowu”, „Bałtyk – łódź rybacka”, zainspirowane wspomnieniami i wcześniejszymi obserwacjami poczynionymi w trakcie wakacji spędzanych z rodziną w Jastrzębiej Górze w latach 1935–1938. Rodzinne wyjazdy Weissów nad polskie morze zostały przerwane z powodu wybuchu II wojny światowej. Drzeworyt „Bałtyk – rybak” przedstawia na pierwszym planie pochylonego rybaka ujętego od tyłu, wyciągającego z wysiłkiem łódź na brzeg. Niemal całą powierzchnię trójstrefowej kompozycji wypełnia wzburzone morze. Perspektywa niemal nie występuje, jednak wrażenie głębi zostało uzyskane poprzez specyficzne kadrowanie. Odległość między najbliższym i najdalszym planem została podkreślona dzięki ukazaniu rybaka tuż przy dolnej krawędzi, blisko widza, wprowadzeniu bardzo szerokiego pasa wody oraz mocnemu uniesieniu linii horyzontu, poprowadzonej na wysokości $\frac{3}{4}$ kompozycji. Statyczność poziomego układu trójstrefowego zakłóca wzburzona fala, która nadciąga w kierunku brzegu pod skosem, wprowadzając dynamikę i niepokój. Ponad linią horyzontu, w środkowej partii wąskiego pasa nieba

ukazany jest duży element – parowiec z masztami nawigacyjnymi sięgającymi niemal górnej krawędzi ryciny. Tworzy on ważny punkt optyczny, który scala rozedrganą mnogość zróżnicowanych, dynamicznych cięć klocka drzeworytniczego i wraz z diagonalą fali wprowadza pewną równowagę względem wyraźnie przesuniętej ku lewej stronie kompozycji pierwszoplanowej (postać rybaka ciągnącego łódź), a zarazem poprzez zachwianie proporcji (statek wypełnia wysokość nieba) wnosi pierwiastek napięcia i zagrożenia. Z komina parowca wydobywają się kłęby ciemnego dymu, przechodzące płynnie w podłużne linie nieba, jakby anektowały przestrzeń nieboskłonu. Statek zaczyna być postrzegany jak intruz, widmo niebezpieczeństwa na horyzoncie. Pozornie zwyczajna scena nadmorska nabiera znaczenia metaforycznego. [Zuzanna Mikołajek-Kiełb]

CKWS
CENTRUM KONSERWACJI
WRAKÓW STĄTKÓW

**NARODOWE
MUZEUM
MORSKIE**
w Gdańsku

**WIRTUALNE
MUZEUM
MORSKIE**

Copyright © 2016 Narodowe Muzeum Morskie w Gdańsku. Niektóre prawa zastrzeżone

ICELAND
LIECHTENSTEIN
NORWAY

**KONSERWACJA
I REWITALIZACJA
DZIEDZICTWA
KULTUROWEGO**

**Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego.**

Projekt Centrum Konserwacji Wraków Statków wraz z Magazynem Studyjnym w Tczewie - budowa infrastruktury kultury Narodowego Muzeum Morskiego w Gdańsku.

WSPARCIE UDZIELONE Z FUNDUSZY NORWESKICH I FUNDUSZY EOG, POCHODZĄCYCH Z ISLANDII, LIECHTENSTEINU I NORWEGII, ORAZ ŚRODKÓW KRAJOWYCH.

POLITYKA PRYWATNOŚCI